

Sygn. akt I C 1095/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Tadeusz Bulanda

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Skolimowska

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2018 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa D. M.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od D. M. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 2717 zł (dwa tysiące siedemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu i nie obciąża powódki kosztami procesu w pozostałym zakresie.

Sygn. akt I C 1095/17

UZASADNIENIE

D. M. skierowała przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. pozew o zasądzenie na jej rzecz kwoty 79 603,45 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

a) od kwoty 62 302,41 zł od dnia 28 listopada 2015 roku do dnia zapłaty,

b) od kwoty 17 301,04 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Wniosła również o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu 15 grudnia 2006 roku zawarła z poprzednikiem prawnym pozwanego umowę o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF (nr (...)), która jest nieważna jako została zawarta z naruszeniem art. 69 prawa bankowego w związku z art. 353¹ k.c. Powódka podniosła również, że umowa kredytu narusza zasady współżycia społecznego, ponieważ jej zapisy uprzywilejowują jedną stronę stosunku prawnego kosztem strony słabszej – konsumenta. Umowa przerzuca całe ryzyko zmian kursowych na powódkę, narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń oraz prowadzi do uzyskiwania przez bank korzyści bez podstawy prawnej. Nadto D. M. wskazała, iż umowa zawiera postanowienia abuzywne - § 11 ust. 4 umowy. Usunięcie abuzywnego zapisu skutkuje pozbawieniem umowy elementów istotnych, co prowadzi do jej nieważności. Sporna kwota odpowiada świadczeniu pieniężnemu wpłaconemu przez powódkę na rzecz banku, ponad kwotę kapitału kredytu (pozew – k. 2-14).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zakwestionował podstawę prawną powództwa, a

z ostrożności procesowej podniósł zarzut przedawnienia roszczeń powódki wymagalnych wcześniej niż trzy lata przed wniesieniem pozwu (odpowiedź na pozew – k. 56-84).

W dniu 14 czerwca 2018 roku powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania na podstawie zestawienia (protokół z rozprawy – k. 331, zestawienie – k. 323-324).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 listopada 2006 roku D. M., wówczas nosząca nazwisko G., złożyła do (...) Banku S.A. (aktualna nazwa (...) S.A.) wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego „(...)” w wysokości 128 000 zł, w walucie CHF, z przeznaczeniem na zakup lokalu mieszkalnego z rynku wtórnego.

(...) Banku S.A. zapoznał D. M. z warunkami udzielania kredytów złotówkowych i kredytów złotówkowych waloryzowanych walutą obcą, a także poinformował o skutkach zmiany kursu waluty, tj. o możliwym wzroście kosztów obsługi zaciągniętego kredytu.

W dniu 12 grudnia 2006 roku (...) Bank S.A. wydał na rzecz D. M. decyzję o udzieleniu kredytu w kwocie 128 000 złotych, waloryzowanego CHF, na zakup na rynku wtórnym spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w B. przy ulicy (...). Decyzja dotyczyła również zawarcia ubezpieczenia niskiego wkładu własnego kredytu w (...) S.A., na 36-miesięczny okres.

W dniu 15 grudnia 2006 roku D. M. zawarła z (...) Bankiem S.A. w W. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF.

Na mocy ww. umowy bank udzielił D. M. kredytu na zakup na rynku wtórnym spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w B. przy ulicy (...), w kwocie 128 000 zł, waloryzowanego kursem franka szwajcarskiego (§ 1 ust. 1, 2, 3 umowy). Kredyt miał zostać spłacony w ciągu 240 miesięcy, tj. do 12 grudnia 2026 roku (§ 1 ust. 4 umowy) w równych ratach kapitałowo-odsetkowych (§ 1 ust. 5 umowy).

Kredyt oprocentowano według zmiennej stopy procentowej, ustalonej jako stawka bazowa LIBOR 3M powiększona o stałą marżę Banku w wysokości 1,35%. Oprocentowanie kredytu w stosunku rocznym w dniu zawarcia umowy wynosiło 3,21% (§ 1 ust. 8 umowy, § 10 ust. 1 i 2 umowy).

D. M. zobowiązała się do spłaty kapitału wraz z odsetkami miesięcznie w równych ratach kapitałowo-odsetkowych, w terminach i kwotach określonych w harmonogramie spłat sporządzonym w CHF (§ 1 ust. 5, § 11 ust. 1 i 2 umowy).

W § 11 ust. 4 umowy postanowiono, że raty kapitałowo-odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50.

W umowie uzgodniono, że spłata kredytu nastąpi na podstawie nieodwołalnego, przez czas trwania umowy, zlecenia dokonywania przelewu z określonego rachunku bankowego (§ 6 ust. 1 umowy).

D. M. oświadczyła, że została dokładnie zapoznana z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad dotyczących spłaty kredytu i w pełni je akceptowała. Oświadczyła także, iż jest świadoma, że z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi kredytu (§ 30 ust. 1 umowy).

W umowie kredytu strony postanowiły o ubezpieczeniu niskiego wkładu w (...) S.A. (§ 3 ust. 3 umowy).

Kredyt został uruchomiony w dniu 22 grudnia 2006 roku poprzez wypłatę całej kwoty kredytu (umowa kredytu – k. 17-24, harmonogramy spłat – k. 25-29 i 30-32, odpis pełny z rejestru przedsiębiorców – k. 86-102v, regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych – ramach (...) – k. 107-118, kalkulacja kredytu – k. 121-123, 119, wniosek o udzielenie kredytu – k. 125-129, decyzja kredytowa – k. 131-132, oświadczenie – k. 134,

wniosek o odblokowanie środków – k. 136-137, akt notarialny – k. 139-142, potwierdzenie uruchomienia kredytu – k. 161, historia operacji na rachunku – k. 163, zaświadczenie o zatrudnieniu – k. 214, dowód z przesłuchania powódki – k. 325-331).

(...) ustalała tabele kursowe dla kredytów waloryzowanych walutą obcą każdego przed otwarciem oddziałów banku na podstawie średnich notowań z rynku międzybankowego prezentowanych w serwisach internetowych R. i B. oraz dodaniu do średnich kursów ustalonego przez zarząd banku spreadu walutowego.

Dokonując transakcji walutowych z klientami, związanymi z uruchomieniem i spłatą kredytu waloryzowanego walutą obcą, bank dokonuje równoległych transakcji na tynku międzybankowym („Tabela kursowa (...) – metodyka oraz analiza porównawcza” autorstwa A. R. - k. 186-210v, zeznania świadka M. D. – k. 303-314).

Z dniem 1 lipca 2009 roku bank umożliwił kredytobiorcy w ramach (...) spłatę kredytu w walucie waloryzacji, poprzez zawarcie aneksu (pisma okólne z 1 lipca 2009 z załącznikiem – k. 219-235).

W dniu 29 stycznia 2014 roku D. M. spłaciła całe zobowiązanie kredytowe, wynikające z umowy z 15 grudnia 2006 roku. W ramach umowy wykonania kredytu D. M. zapłaciła na rzecz (...) S.A. łącznie 210 419,45 zł (pozew – k. 8, zaświadczenia – k. 33, 34, 35-39).

W dniu 13 listopada 2015 roku D. M. wezwała (...) S.A. do zapłaty kwoty 62 302,41 zł z odsetkami ustawowymi:

a) od kwoty 61 966,41 zł od dnia 27 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty :

b) od kwoty 336 zł od dnia 12 lutego 2007 roku do dnia zapłaty

– w terminie 14 dni. Podniosła, że umowa o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF z dnia 15 grudnia 2006 roku, o nr (...), zawierała postanowienia nieważne. Zapłaciła przez to na rzecz banku nienależne środki pieniężne (wezwanie do zapłaty – k. 40-42, pełnomocnictwo – k. 43).

(...) odmówił D. M. zapłaty ww. kwot (pismo (...) z 30 listopada 2015 roku – k. 44-45).

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły wskazane wyżej dowodowy z dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony. Dowód z przesłuchania powódki Sąd uwzględnił w zakresie, w jakim pokrywają się z dokumentami zebranymi w aktach sprawy.

Sąd wziął pod uwagę materiał dowodowy w postaci „Tabeli kursowej (...) – metodyka oraz analiza porównawcza” autorstwa A. R. (k. 186-210v) oraz zeznania świadka M. D. w zakresie, w jakim opisuje sposób tworzenia tabel kursowych w (...) S.A. Sąd natomiast pominął ten materiał w zakresie obejmującym opinie oraz analizę porównawczą sporządzoną przez autora opracowań, bowiem przyjęcie tego materiału za podstawę ustaleń faktycznych stanowiłoby naruszenie art. 278 § 1 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych sąd po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii. Opinia stanowi wyraz wiedzy specjalistycznej jej autora i nosi pozór opinii biegłego, jednak ze względu na powstanie opracowania poza niniejszym procesem nie podlega rygorom właściwym dla opinii biegłych (wymóg bezstronności biegłego, złożenia przyrzeczenia, możliwość weryfikacji opinii poprzez opinię uzupełniającą lub ustne wyjaśnienia).

Sąd pominął materiał w postaci „Ocena wpływu na sytuację sektora bankowego i polskiej gospodarki propozycji przewalutowania kredytów mieszkaniowych udzielonych w CHF na PLN według kursu z dnia udzielenia kredytu” Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (k. 238-244) bowiem przyjęcie tego materiału za podstawę ustaleń faktycznych stanowiłoby naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. (jw.).

Sąd pominął materiał dowodowy w postaci wydruków wyroków sądów powszechnych wraz z uzasadnieniami (k. 144-159, 165-180), bowiem orzeczenia te nie mają charakteru prejudycjalnego sprawie i nie dotyczą przedmiotowej umowy kredytowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawą prawną roszczenia jest art. 410 k.c. w zw. z art. 405-409 k.c. Zgodnie z art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

W ocenie Sądu powódka nie wykazała, iżby zawarta przez nią umowa kredytu była nieważna. Powódka też nie wykazała wysokości roszczenia opartego na zarzucie abuzywności postanowienia umownego, a więc świadczenia nienależnego.

W myśl art. 58 § 1-3 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest też czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

W ocenie Sądu brak jest przesłanek uznania umowy kredytu z dnia 15 grudnia 2006 roku za sprzeczną z ustawą lub mającą na celu obejścia ustawy. Umowa zawarta przez D. M. z (...) Bankiem S.A. jest czynnością prawną, typem umowy uregulowanej w art. 69 Prawa Bankowego z dnia 29 sierpnia 1997 r., zaś umowna waloryzacja zobowiązana wyrażonego w złotych kursem CHF była dopuszczalna w dacie zawarcia umowy w świetle art. 358¹ § 2 k.c.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 Prawa Bankowego w brzmieniu z dnia zawarcia umowy kredytu przez powoda, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy (ust. 2).

Umowa kredytu zawarta przez strony postępowania w dniu 15 grudnia 2006 roku określa kwotę i walutę kredytu (128 000 złotych), a także zasady i termin spłaty kredytu (spłata w ciągu 240 miesięcy, tj. do 12 grudnia 2026 roku, poprzez comiesięczną zapłatę kapitału wraz z odsetkami w terminach i kwotach zawartych w harmonogramie sporządzonym w CHF), i wysokość oprocentowania kredytu a także warunki jego zmiany. Zasady oprocentowania zmiennego ustalone umową spełniają podstawowe kryteria wyznaczone przez art. 69 ust. 2 pkt 5 i art. 76 prawa bankowego; wskazane zostały w § 1 ust 8 umowy oraz § 10 umowy. Powołane zapisy umowne nie kłócą się z elastyczną formułą ww. regulacji ustawowej i są dopuszczalne w świetle zasady swobody umów. Odniesienie się stron w umowie do czynników zewnętrznych, pozaumownych, mających motywować zmianę oprocentowania, jest dopuszczalne i nie uzasadnia stwierdzenia nieważności ipso iure, szczególnie jeżeli racją takiego rozwiązania umownego jest konieczność dopasowania świadczeń wynikających z umowy do zewnętrznych realiów ekonomicznych, co stanowi o ekonomicznym sensie samej zawartej przez strony umowy kredytu denominowanego.

W dacie zawarcia przedmiotowej umowy kredytu obowiązywał art. 358¹ § 2 k.c., zgodnie z którym strony mogły zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądz miernika wartości. Chodzi tu o miernik inny niż ten pieniądz, na który zobowiązanie opiewa. Miernikiem tym może być zatem inna waluta (M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz. Art. 1-44911. Warszawa, 2016). W świetle ww. przepisu waloryzacja wartością CHF kredytu zaciągniętego przez powódkę nie może być uznana za sprzeczną z prawem.

Umowa nie jest spreczna z zasadami współżycia społecznego. Sprzeczność taka musiałaby istnieć w chwili zawierania umowy. Tymczasem jak wskazała sama powódka w chwili przyznania kredytu zdecydowała się na kredyt waloryzowany kursem franka szwajcarskiego, ponieważ miała wówczas odpowiednią zdolność kredytową, pozwalającą zaciągnąć kredyt, a także odpowiadała jej wysokość rat. W początkowym okresie obowiązywania umowy była ona korzystna dla powódki. W chwili zawierania umowy, ten rodzaj kredytu, stanowił dla D. M. korzystną ofertę rynkową. Powódka oświadczyła, iż zdaje sobie sprawę z możliwego do wystąpienia ryzyka kursowego (§ 30 umowy). Bank zapewnił powódce możliwość zapoznania się z warunkami kredytu oraz ryzykiem z nim związanym, i to ostatecznie od D. M. zależało zawarcie umowy kredytowej tego rodzaju. W tych okolicznościach nie można przyjąć, iżby umowa kredytowa zawarta przez powódkę w dniu 15 grudnia 2006 roku była wynikiem zachowania się banku w sposób niełojalny lub nieuczciwy.

Przechodząc do rozważań dotyczących zarzutu abuzywności klauzul zawartych w umowie kredytu podnieść trzeba, że zgodnie z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób spreczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Ocena, czy dane postanowienie wzorca umowy, kształtując prawa i obowiązki konsumenta, „rażąco” narusza interesy konsumenta (art. 385¹ § 1 k.c.), uzależniona jest od tego, czy wynikająca z tego postanowienia nierównowaga praw i obowiązków stron (nierównowaga kontraktowa) na niekorzyść konsumenta jest istotna, znacząca. Ustalenie, czy klauzula wzorca umowy powoduje taką nierównowagę, dokonane może być w szczególności przez porównanie sytuacji konsumenta w razie zastosowania tej klauzuli z sytuacją, w której byłby konsument, gdyby zastosowane zostały obowiązujące przepisy prawa. Znacząca nierównowaga kontraktowa na niekorzyść konsumenta pozostaje spreczna z dobrymi obyczajami, gdy można rozsądnie założyć, że kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy i słuszny i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby racjonalnie się spodziewać, że konsument zaakceptowałby w ramach negocjacji klauzulę będącą źródłem tej nierównowagi.

Sąd uznał, że postanowienie umowne nakazujące spłatę raty kapitałowo-odsetkowej wg kursy PLN/CHF ustalonego w tabeli kursowej banku, zawarte w § 11 ust. 4 umowy zawartej przez powódkę, jest abuzywne w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. Takie rozwiązanie skutkuje bowiem pozbawieniem konsumenta wpływu na sposób ustalania kursu

franka szwajcarskiego, wedle którego ma nastąpić spłata raty. Abuzywność tego postanowienia umownego została stwierdzona w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, z dnia 27 grudnia 2010 roku, sygn. akt XVII AmC 1531/09, zgodnie z którym zostało uznane za niedozwolone postanowienie wzorca umowy o treści „Raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50”. W myśl art. 479⁽⁴³⁾ wyrok ten ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (wpis postanowienia wzorca umownego do rejestru nastąpił pod numerem 5743 w dniu 5 maja 2014 r.).

W § 11 ust. 4 umowy zawartej przez powódkę postanowiono, że „raty kapitałowo-odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży CHF, z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50”. Rozbieżność pomiędzy tym postanowieniem a postanowieniem objętym wyrokiem w sprawie o sygn. akt XVII AmC 1531/09 dotyczy słów „oraz raty odsetkowe”, co oznacza, że w zakresie spłaty rat kapitałowo-odsetkowych brzmienie obu klauzul jest tożsame. W ocenie Sądu konieczność respektowania rozszerzonej prawomocności wyroku SOKiK wyklucza w niniejszym postępowaniu ponowną analizę, czy omawiana klauzula zawarta w § 11 ust. 4 umowy z 15 grudnia 2006 roku, zawartej z (...) Bankiem S.A. przez D. M., stanowi postanowienie abuzywne. Sąd orzekający w tej sprawie nie tylko jest związany mocą wyroku wydanego przez (...), lecz nadto podziela argumentację przedstawioną w uzasadnieniu tego orzeczenia, iż „...kwestionowane w pozwie postanowienie umowne daje Bankowi możliwość uzyskania korzyści finansowych stanowiących dla kredytobiorcy dodatkowe koszty kredytu, których oszacowanie nie jest możliwe. Znamienne bowiem, że czynniki obiektywne, a zatem sprawdzalne z punktu widzenia konsumenta, jak w szczególności wysokość rynkowych kursów wymiany CHF, tylko częściowo wpływają na ostateczny koszt kredytu ponoszony przez konsumenta. Kurs sprzedaży waluty obcej określony w tabeli kursowej Banku zawiera bowiem marżę kupna lub sprzedaży, która to wartość jest zależna wyłącznie od woli Banku. W ocenie Sądu, taka regulacja stanowi o naruszeniu przez Bank dobrych obyczajów. Te nakazują bowiem, aby ponoszone przez konsumenta koszty związane z zawarciem umowy były możliwe do przewidzenia”.

D. M. zawarła umowę z dnia 15 grudnia 2006 roku na podstawie wzorca sporządzonego przez pozwanego bank, na którego treść nie miała wpływu. W tych okolicznościach uznać należy, że klauzula zawarta w § 11 ust. 4 ww. umowy nie wiąże powódki, jest ona jednak związana umową w pozostałym zakresie (art. 385¹ § 2 k.c.). Umowa ta może być wykonywana mimo niezwiązania powódki niedozwoloną klauzulą, bowiem w miejsce niewiążącej jej klauzuli abuzywnej możliwe jest zastosowanie przepisów o charakterze dyspozytywnym. Podnieść wszak należy, że zgodnie z art. 56 k.c. czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów.

Przepisem dyspozytywnym, który określa kurs wymiany waluty dla potrzeb wykonania zobowiązania wyrażonego w walucie obcej jest art. 358 § 2 k.c., zgodnie z którym wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej. Przepis ten wszedł jednakże w życie w dniu 24 stycznia 2009 roku, co oznacza, iż nie może mieć zastosowania w niniejszej sprawie, skoro abuzywna klauzula zawarta w § 11 ust. 4 umowy nie wiąże powódki od początku, tj. od 15 grudnia 2006 roku.

W ocenie Sądu należy w tej sytuacji zastosować przez analogię, obowiązujący w dacie zawarcia umowy o kredyt hipoteczny, art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe. Zgodnie z tym przepisem jeżeli weksel wystawiono na walutę, która nie jest walutą miejsca płatności, sumę wekslową można zapłacić w walucie krajowej podług jej wartości w dniu płatności. Wartość waluty zagranicznej oznacza się podług zwyczajów miejsca płatności. W związku z tym, że art. 41 ust. 2 odnosi się do miejsca płatności, należy przyjąć, że właściwym kursem w Polsce będzie średni kurs waluty ustalany przez NBP (patrz: M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 6, Warszawa 2013). Skoro zatem zawarta w § 11 ust. 4 umowy z 15 grudnia 2006 klauzula jest abuzywna i nie wiąże D. M., to w świetle pozostałych postanowień tej umowy oraz w świetle ww.

przytoczonego i omówionego przepisu prawa powszechnego, jakim jest prawo wekslowe, powódka mogła od początku spłacać raty kapitałowo-odsetkowe bezpośrednio w CHF, skoro w tej walucie został określony harmonogram spłaty oraz w PLN wg kursu średniego określonego przez NBP.

Reasumując powyższe rozważania stwierdzić trzeba, że brak jest podstaw do ustalenia, iż przedmiotowa umowa jest nieważna nie tylko z powodu braku sprzeczności z prawem, obejścia prawa lub naruszenia zasad współżycia społecznego, a także z tej przyczyny, że zawiera postanowienie abuzywne, skoro postanowienie to może być zastąpione unormowaniem o charakterze dyspozytywnym, co umożliwi wykonanie umowy. W ocenie Sądu D. M. mogłaby dochodzić zapłaty jedynie nadwyżki pomiędzy zapłaconymi przez siebie ratami w złotych wg kursu z tabeli kursowej banku i ratami w złotych wg kursu średniego ustalanego przez NBP. Powódka jednak wysokości tak określonej kwoty nie wykazała i nie dochodziła.

Nie znalazł aprobaty Sądu również podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia części roszczenia z uwagi na upływ trzyletniego okresu od dnia zapłaty. Przedmiotem żądania było spełnienie świadczenia polegającego na zwrocie w naturze spełnionego świadczenia nienależnego, względnie jego wartości (art. 405 k.c. w związku z art. 410 k.c.). Jest to pozaumowna podstawa świadczenia. W sytuacji czas przedawnienia pobranego w ten sposób świadczenia nienależnego podlega dziesięcioletniemu terminowi przedawnienia.

O kosztach procesu w punkcie II wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. D. M. przegrała sprawę w całości, jednakże Sąd uznał za sprawiedliwe obciążenie jej kosztami poniesionymi przez pozwanego jedynie w części, tj. w zakresie wynagrodzenia pełnomocnika (2 700 złotych) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 złotych). Sąd podzielił argument o abuzywności postanowienia umownego. Podnieść też trzeba, że nierówna jest pozycja stron, z których jedna jest konsumentem, a druga przedsiębiorcą o znacznej pozycji finansowej. Podnieść wreszcie należy, że pozwany bank prowadzi szereg podobnych spraw dotyczących zobowiązań waloryzowanych kursem CHF, a zatem nakład pracy na dostosowanie stanowiska pozwanego do realiów konkretnej sprawy nie jest znaczny.